

References

1. Moga, T. & Rădulescu, C. V. *Fundamentele managementului*, România, București: ASE, 2003.
2. Bercu, I., MCPD, MCT, *Curs de inițiere în e-Guvernare, Modulul 2.1: Inițiere în Arhitectura Sistemelor Informaționale*, Chișinău, 2011.
3. Mahmood, M. & Mann, G. Measuring the organizational impact of information technology investments: An exploratory study. *Journal of Management Information Systems*. Vol. 10 (1993), pp. 97-123.
4. Information Society Development Institute, www.idsi.md
5. Mantis Bug Tracker, <http://www.mantisbt.org/>
6. Lungu, I. *Metode de dezvoltare a sistemelor informatice*, România, Petroșani: Universitas, 2005, 180 p.

Шевченко Ю. А.,

аспірантка кафедри міжнародних фінансів,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
shevchenko-julia@ukr.net

Shevchenko Yulia,

Postgraduate of the Department of International Finance,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
shevchenko-julia@ukr.net

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПОВЕДІНКОЮ ТНК У ГЛОБАЛЬНОМУ ТУРБУЛЕНТНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

АНОТАЦІЯ. Дослідження присвячено сучасним і майбутнім тенденціям у інвестиційній поведінці ТНК, яка виникає у глобальному турбулентному середовищі. Проаналізовано, що з кожним роком перед суб'єктами міжнародних економічних відносин постає важливість розгляду основних напрямків інвестування, а також вивчено нові конкурентні переваги на світовому ринку товарів і послуг.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інвестиційна поведінка, глобалізація, інновації, альтернативні інвестиції.

MANAGEMENT OF MNC'S` INVESTMENT BEHAVIOUR IN THE GLOBAL TURBULENT ENVIRONMENT

ABSTRACT. Research is dedicated to the current and future trends in investment behavior of TNCs, which occurs in a turbulent global environment. Analyzes that the importance of addressing the main areas of investment raises for the subjects of international economic

relations every year and studied new competitive advantages in the global market for goods and services.

KEY WORDS: investment behavior, globalization, innovations, alternative investments.

Вступ. Відповідно до багатьох досліджень міжнародного інвестування з кожним роком перед суб'єктами міжнародних економічних відносин виступає проблема мати зростаючі фінансові результати своєї діяльності в умовах постійної нестабільності та фінансової турбулентності, яка пов'язана з зростанням вимог споживачів виготовленої продукції, товарів, робіт і послуг і з ускладненням форм і видів фінансових інструментів.

Усі ці фактори спричиняють виникнення зміни у пріоритетах інвестиційної діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин. Наприклад, деякі об'єкти інвестування стають ненадійними, неможливо передбачити як зміни в економіці вплинуть на активи. Тому, все більше звертається увага на альтернативні інвестиції. Альтернативне інвестування здатне в значній мірі якісно поліпшити комбінацію ризиків і прибутку сучасного інвестора, а також сприяти диверсифікації.

Постановка задачі (мета). Мета дослідження полягає у дослідженні зміни пріоритетів у інвестиційній поведінці ТНК у зв'язку з процесами глобалізації, а також із розширенням кордонів співпраці між державами і можливостей для підтримання нормального життєвого рівня громадян в умовах інноваційних технологій та їхнього впливу на суспільство, а також запровадження нових стратегій розвитку ТНК.

Результати. Транснаціональна корпорація, як відомо, виступає як єдиний економічний комплекс, який складається з великої кількості підприємств, які відносяться до різних держав, але їхня діяльність керується з єдиного центру — штаб-квартири, за допомогою якої і визначається національна приналежність компанії. Починаючи з кінця XX століття, діяльність ТНК набуває бурхливого розвитку, що спричиняється високим впливом процесів глобалізації, яка проявляється у такому:

- збільшенням потреб споживачів, яка проявляється у піднятті прожиткового мінімуму громадян розвинених країн;

- лібералізацією світового ринку товарів, робіт та послуг, що забезпечується виходом за межі національної економіки бізнесу різних форм існування;

- міжнародним поділом праці, який забезпечує виникнення раціоналізації світового виробництва;

— спеціалізацією певних держав і компаній на виготовленні та постачанні певних видів товарів, робіт і послуг;

— створення світового фінансового ринку, який є основним інструментом забезпечення руху капіталу між суб'єктами міжнародних економічних відносин;

— утворення розгалуженої системи міжнародного-технологічного обміну, який базується на інноваціях, технологіях та розвитку висококваліфікованої робочої сили.

Тому з кожним роком перед ТНК як одних із суб'єктів міжнародних економічних відносин виступає потреба у вдосконаленні та виборі інвестиційних пріоритетів, що полягає у розробці та побудові ефективного та рентабельного інвестиційного портфеля з врахуванням впливу тенденцій до збільшення потоку інвестицій в конкурентоспроможній галузі такі, як: наука, технології, інновації, що дозволятимуть отримати синергетичний ефект. На сьогодні основними напрямками, перевагами в міжнародному інвестуванні є невід'ємне співробітництво науково-дослідних інститутів, вищих навчальних закладів і суб'єктів господарської діяльності, що розташовані в високорозвинених країнах і в подальшому в країнах що розвиваються.

Управління ТНК з цього приводу веде до того, що керівники ТНК приймають рішення про те, що необхідно на майбутні перспективи розробити стратегію діяльності підприємства, яка ґрунтується на інноваційній основі, а також на збільшенні розміру інвестування в сучасні об'єкти інвестування.

Всі ці чинники призводять до того, що ТНК змушені диверсифікувати свої ризики з урахуванням глобальних проблем людства. І звідси випливає потреба шукати нові об'єкти інвестування, наприклад, в альтернативні інвестиції.

Альтернативними інвестиціями називаються нефінансові активи, які дозволяють збільшити прибутковість і знизити кореляцію інвестиційного портфеля та фондового ринку. Для будь-якого інвестора розумно розглядати інвестиції в нетрадиційні активи.

Виділяють такі альтернативні інвестиції:

- інвестиції у будівництво і нерухомість;
- інвестиції в арт-ринок і мистецтво;
- інвестиції у високотехнологічні компанії перспективних наукоємних виробництв (альтернативні джерела енергії, біотехнології та інші);
- інвестиції у хедж-фонди;
- інвестиції у різницю валютних курсів;
- інвестиції в антикваріат;

- інвестиції у колекції вин;
- інвестиції у дорогоцінні камені;
- інвестиції у монети, в марки, в значки і нагороди;
- інші.

На сьогоднішній день, альтернативні інвестиції займають досить велику позицію у світі за масштабами свого існування. Більше 10 000 компаній у 2015 році, які займаються інвестуванням у такі об'єкти мають вартість своїх активів у 7 трлн дол. США.

Нетрадиційні інвестиції мають ряд особливостей:

- вкладання коштів у реальні активи;
- досить висока прибутковість;
- дуже низька кореляція з фондовим ринком акцій і облігацій, вартість об'єктів інвестування мало залежить від коливань фінансових ринків і циклічності глобальної економіки;
- відносно низька волатильність в оцінці вартості таких активів;
- складність прогнозування розвитку ринку, схильність цих ринків тенденціям моди;
- ризик низької ліквідності, ризик придбання неякісних активів і фальсифікації;
- непрозорість ринку.

А тепер розглянемо прибутковість від інвестування в різні категорії активів з різними періодами інвестування.

Наприклад, порівнюючи параметри дохідність-ризик, то при вкладанні коштів на 20-річний період найбільшу віддачу маємо від картин старих майстрів. Але тут потрібно враховувати також зміну ставки прибутковості та вартість зберігання.

При 10-річному інвестиційному періоді найвища віддача буде отримана від акцій. Показали від'ємне значення золото, поштові марки, нафта та срібло, оскільки коливання цін на ринках за цей період значні та можуть привести до отримання збитків за даними активами. При інвестуванні на п'ять років найбільш вигідними є знову картини старих майстрів. Нафта є найефективнішою при інвестуванні на один рік.

Також, якщо порівнювати індекси альтернативних інвестицій з іншими можливо легко побачити їх ефективність у довгостроковій перспективі. Бачимо, що нетрадиційні інвестиції не є вигідними у короткостроковій перспективі (квартал одного року). Але при вкладанні коштів у нетрадиційні активи спостерігається найбільша дохідність.

Пріоритети також будуть змінюватися, через те, що останнім часом виникає таке поняття, як «Трансатлантичне торгово-інвестиційне партнерство між державами». Загальносвітова еко-

номічна динаміка посткризового періоду 2010—2015 рр., на який припадає чергова фаза активізації зусиль з боку США та ЄС по формуванню ТТІП, продемонструвала прискорення негативних процесів в індустріальних країнах. Причому ймовірно, що за окремими показниками найпесимістичніші прогнози можуть реалізуватися задовго до 2025 р.

В інвестиційному аспекті це партнерство ефективно розробило Угоду про вирішення спорів держав-інвесторів (Investor-state dispute settlement (ISDS)), відповідно до якої, інвестору надається право на використання процедур врегулювання спорів стосовно іноземного уряду.

Якщо інвестор з однієї країни в інші країни, обидва з яких погодилися на угоду ISDS, і приймаюча держава порушує права, надані інвестором в рамках публічного міжнародного права, то інвестор може поставити питання вирішення спору перед третейським судом.

Слабкість імпульсів до економічного піднесення в економічно розвинених країнах є загальним трендом у середньостроковому періоді. Так, у більшості розвинених країн у попередні роки були запроваджені стандартні програми антикризових заходів. Передбачалося, що протягом наступних одного-двох років індустріальні країни повернуть фінансово-економічну систему (як на глобальному, так і на регіональному рівні) до збалансованого стану. Тактика подолання кризових тенденцій, до яких вдалися США та ЄС, полягали у поєднанні бюджетної економії та стимулюючої кредитно-грошової політики, центральним елементом якої стали фінансові ресурси у якості інструмента попередження зупинки економіки.

Проте така політика могла забезпечити короткотермінові результати, але не стимулювала структурні інновації.

Створення спільного трансатлантичного ринку ґрунтується на низці політико-економічних чинників, зокрема:

- потреба у додаткових чинниках інтенсифікації наявних факторів виробництва в умовах «інноваційної паузи» та уповільнення темпів глобального розвитку;

- адаптація (убезпечення партнерів) в умовах наростання глобальних дисбалансів і зростання напруження у відносинах між державами та інтеграційними об'єднаннями;

- спільне вирішення ресурсних проблем (зокрема проблеми обмежених запасів традиційних енергоносіїв);

- об'єднання зусиль по вирішенню екологічних проблеми та попередженню загроз глобального потепління;

- спільна політика подолання демографічної кризи, регулювання міграційних потоків тощо.

Вочевидь сучасний етап розвитку глобальної економіки позначений так званою інноваційною паузою, що ускладнює для індустріальних країн та їхніх суб'єктів пошук адекватних рішень з метою утримання світового лідерства у середньостроковій перспективі. Розвинуті країни за відсутності інноваційних компенсаторів, що постійно впроваджуються, фактично змушені нарощувати обсяги «неефективного» виробництва за рахунок збільшення споживання палива, іншої сировини, які мають тенденцію до подорожчання.

Об'єктивно для виходу з цієї ситуації необхідні нові великі інновації. Проте зміни назрівають дуже повільно, і неможливо прогнозувати точні терміни зламу поточного тренду.

Висновки. Протягом останніх років перед ТНК постає проблема розробки та коригуванні інвестиційної поведінки та прийняття оптимального управлінського рішення в глобальному середовищі.

Тому ТНК на сьогоднішній день, після фінансових криз і бурхливого економічного розвитку діяльності ТНК високорозвинених країн, відбувається зміна їхніх інвестиційних пріоритетів.

Але в умовах постійного технологічного прогресу та розвитку інноваційних технологій, результатів інтелектуальної власності та виникненням нових об'єктів інвестування в ТНК виникла проблема у тому, щоб і в 2020—2050 роках залишатися конкурентоспроможними та мати певні переваги не тільки у споживачів своєї продукції, але й мати додаткові фінансові ресурси, які базуються на заощадженні використаних матеріальних ресурсів корпорацій.

Література

1. *Вознюк М. А.* Перспективні напрями удосконалення системи державного регулювання інноваційних та інвестиційних процесів / М. А. Вознюк // Економічний форум. — 2015. — № 2. — С. 12—18.
2. *Двойних К. Є.* Ефективність інвестицій в умовах нової економіки / К. Є. Двойних // Інвестиції: практика та досвід. — 2014. — № 2. — С. 12—16.
3. *Майорова Т. В.* Інвестиційна діяльність : навчальний посібник / Т. В. Майорова. — К. : ЦУЛ, 2010. — 376 с.
4. *Навроцька Н. А.* Систематизація інвестицій у міжнародному інвестиційному процесі / Н. А. Навроцька // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Економіка. — 2012. — № 2. — С. 94—99.
5. *Рогач О. І.* Транснаціональні корпорації: підручник / О. І. Рогач. — К. : Київський університет, 2008. — 400 с.